

Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Ingrid Pettersson
08-563 087 62
Ingrid.pettersson@uka.se

Datum/löpnummer 2016-03-15 / Nr 5

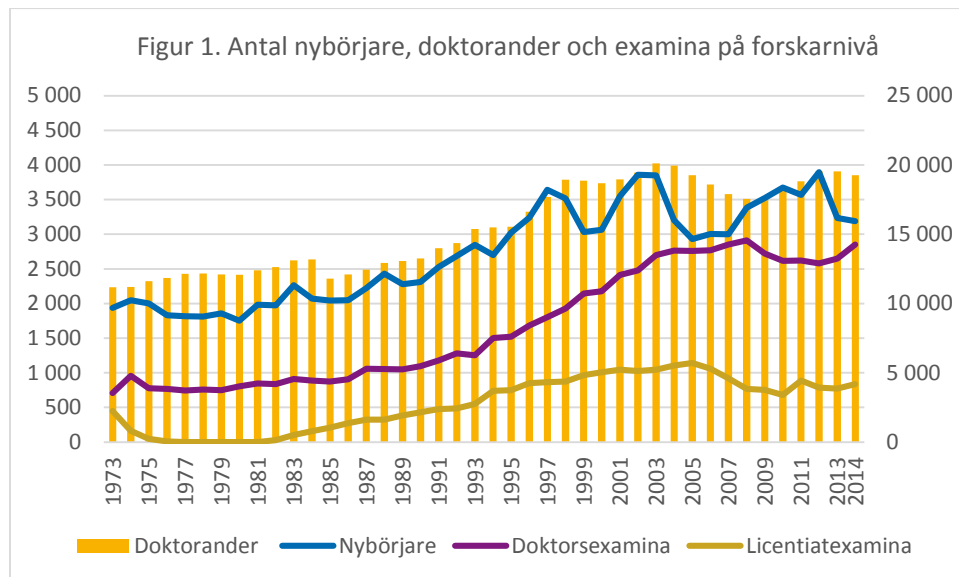
Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även utvecklingen inom personalområdet och högskolans ekonomi.

Antalet doktorsexamina har ökat fyra gånger sedan 1973

Nu publicerar Universitetskanslersämbetet (UKÄ) för första gången tidsserier över nybörjare, doktorander och examina på forskarnivå uppdelade på forskningsämnesområden för perioden 1973-2014. Under denna period har antalet avlagda doktorsexamina ökat inom alla ämnesområden. Inom medicin och hälsovetenskap har antalet doktorsexamina ökat mest, men relativt sett har den största ökningen skett inom teknik.

UKÄ har nu tillsammans med SCB förlängt tidigare tidsserier över nybörjare, doktorander och examina på forskarnivå uppdelade på forskningsämnesområden. I denna analys redovisas för första gången uppgifterna för åren 1973-1998 uppdelade på forskningsämnesområde (ämnesområde) enligt "Standard för svensk indelning av forskningsämnen". Detta gör det möjligt att studera utvecklingen av forskarutbildningen ämnesuppdelat för perioden 1973-2014.

Forskarutbildningen har vuxit kraftigt i omfattning sedan 1973. Både antalet nybörjare och antalet doktorander har ökat betydligt. Nybörjarna var 1973 runt 2 000 och 2014 var de 3 200.¹ Samtidigt har antalet doktorander ökat från 11 200 år 1973 till 19 300 år 2014.²

Men framför allt har antalet doktorsexamina ökat kraftigt under perioden 1973–2014, från 700 till 2 800. Det beror dels på att det är fler doktorandnybörjare, dels på att det är

¹ Uppdateringar av Högskoleregistret har skett sedan tidigare uttag vilket innebär att uppgifterna är något högre än tidigare publicerade uppgifter.

² Dock skedde en omläggning av forskarutbildningsstatistiken 1985 som medförde att antalet aktiva doktorander blev färre jämfört med året innan.

Datum
2016-03-15

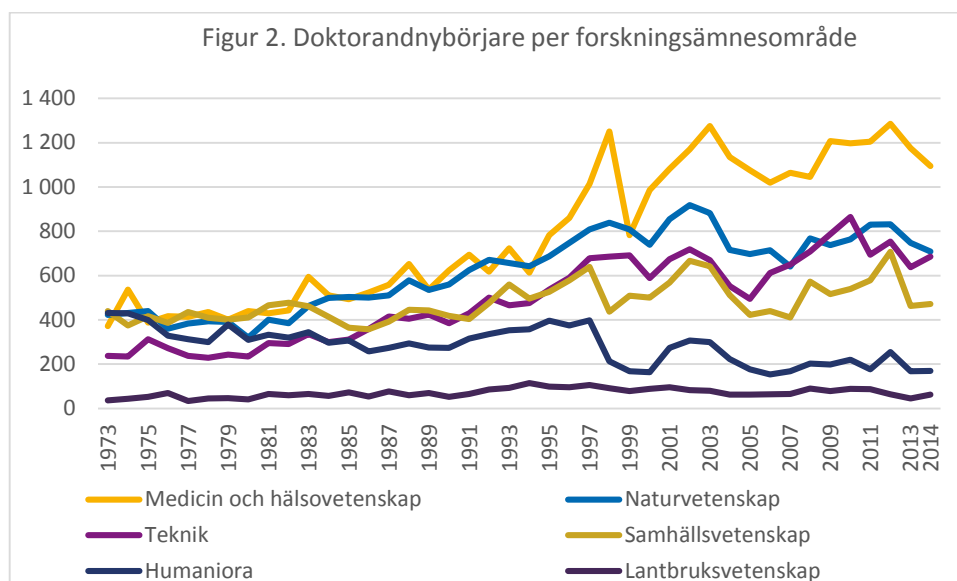
Reg.nr
52-5-16

fler av dem som studerar som avlägger doktorsexamen i slutet än i början av perioden. Ökningen har skett främst sedan mitten av 1990-talet och fram till och med 2008. Även antalet licentiatexamina ligger på en högre nivå 2014 än 1973, men antalet har varierat stort under perioden och en orsak är ändrade regler för forskarexamina under 1970-talet³.

Doktorandnybörjare uppdelade på ämnesområden

Under åren 1973-2014 har antalet doktorandnybörjare ökat inom alla ämnesområden utom inom humaniora där nybörjarantalet har minskat främst i slutet av perioden. Den största ökningen av antalet nybörjare har skett inom medicin och hälsovetenskap samt teknik.

Från 1973 ökade först antalet nybörjare fram till 1998 då forskarutbildningsreformen infördes och därmed kravet på att doktoranderna ska ha finansiering under utbildningen när de antas. Det var en förklaring till att antalet nybörjare minskade några år. Därefter ökade antalet åter fram till 2003 för att sedan minska kraftigt till och med 2005 och sedan kvarstå på den nivån några år. Från och med 2008 har antalet nybörjare ökat fram till 2012. År 2013 minskade antalet kraftigt inom alla ämnesområden och de största minskningarna relativt sett skedde inom humaniora och samhällsvetenskap. Inom flera ämnesområden fortsatte nybörjarantalet att minska 2014, men inom teknik skedde en liten ökning av nybörjarna.

Doktorsexamina uppdelade på ämnesområden

³ Den nya doktorsexamen som infördes 1969 ersatte både den gamla licentiatexamen och doktorsgraden. En möjlighet att studera till en mellanexamen som benämns licentiatexamen tillkom under 1970-talet vilket speglas i ökat antal licentiatexamina från början av 1980-talet. De ändrade reglerna för forskarexamina ledde även till att antalet doktorsexamina (i början av 1970-talet ingår antalet doktorsgrader i antalet doktorsexamina) ökade i början av perioden då ovanligt många doktorsgrader avlades. Se Doktorander och examina på forskarnivå, Statistiska meddelanden, UKÄ och SCB UF 21 SM 1501.

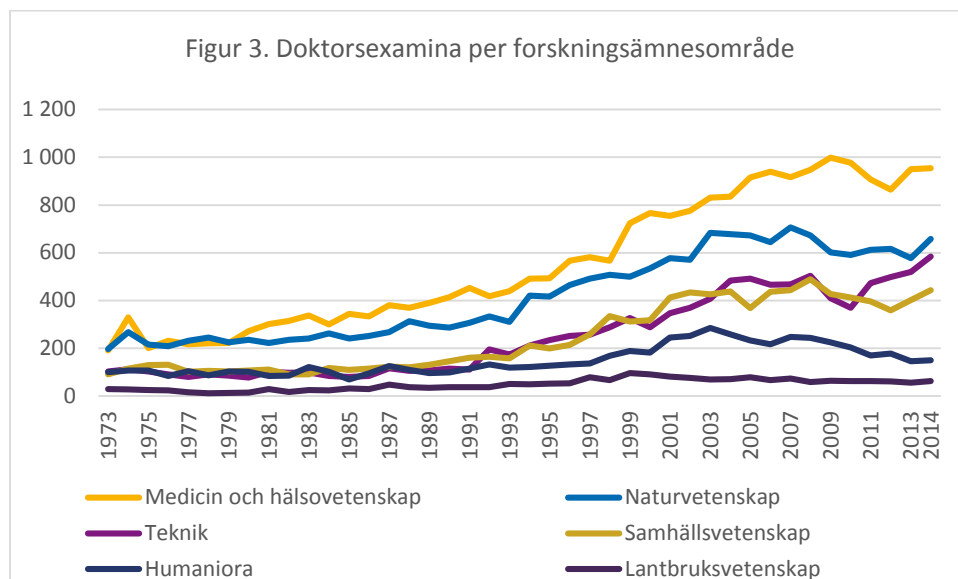
Datum
2016-03-15

Reg.nr
52-5-16

År 1973 avlades 710 doktorsexamina i Sverige och flest avlades inom naturvetenskap samt inom medicin och hälsovetenskap med 200 respektive 190 examina. Inom teknik och humaniora avlades 1973 runt 100 doktorsexamina och inom samhällsvetenskap 90. Antalet doktorsexamina inom lantbruksvetenskap var 1973 cirka 30.

Sedan 1973 har antalet doktorsexamina ökat kraftigt från 710 till 2 850 år 2014. Över perioden 1973-2014 har antalet doktorsexamina varierat både inom och mellan ämnesområdena. Under nästan hela perioden har flest doktorsexamina avlagts inom ämnesområdet medicin och hälsovetenskap och näst flest examina inom naturvetenskap. Teknik och samhällsvetenskap är de ämnesområden som storleksmässigt följer därefter. Inom humaniora ökade antalet doktorsexamina fram till början på 00-talet för att därefter minska till 2014. Antalet doktorsexamina inom lantbruksvetenskap har legat på en lägre nivå under perioden.

I denna analys redovisas enbart utvecklingen av doktorsexamina per ämnesområde. Utvecklingen av licentiatexamen ingår inte eftersom antalet licentiatexamen har varierat stort under perioden som bland annat en följd av ändrade regler för forskarexamina.

Under perioden 1973-2014 har alltså antalet doktorsexamina ökat kraftigt och i absoluta tal är ökningen störst inom medicin och hälsovetenskap med 760 examina. Inom teknik och naturvetenskap har antalet ökat med 480 respektive 460 medan ökningen inom samhällsvetenskap har varit 350 examina. Under perioden har ökningen av doktorsexamina inom humaniora och lantbruksvetenskap varit betydligt lägre med ökning om 50 respektive 30 examina.

Relativt sett har dock den största ökningen av antalet doktorsexamina skett inom teknik, där de blivit sex gånger fler under perioden. Antalet examina har även ökat kraftigt inom medicin och hälsovetenskap samt samhällsvetenskap med fem gånger respektive nästan fem gånger. Inom naturvetenskap har antalet doktorsexamina blivit mer än tre gånger fler.

Datum
2016-03-15

Reg.nr
52-5-16

Antalet avlagda doktorsexamina påverkas bland annat av inflödet av nybörjare några år tidigare. Att antalet doktorandnybörjarna blev fler under perioden 2008–2010 är till exempel en förklaring till att antalet doktorsexamina ökade mellan 2013 och 2014. Studerar man antalet nybörjare de två senaste åren så minskade antalet inom alla ämnesområden mellan 2012 och 2013. Även mellan 2013 och 2014 var det en fortsatt liten minskning inom medicin och hälsovetenskap samt naturvetenskap. Det kan innebära att antalet doktorsexamina kan bli något färre i slutet av 10-talet och minskningen kan komma att synas inom alla ämnesområden.

Tabeller som visar antalet doktorandnybörjare, doktorander och forskarexamina fördelade efter forskningsämnesområde och kön för perioden 1973-2014 finns på scb.se